

4H

24

Toimintakertomus 2024
Mäntyharjun 4H-yhdistys

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen toimintakertomus 2024

4H-yhdistyksen toimintaa ohjaavat järjestön yhteinen päämäärä, toiminta-ajatus, arvot ja toimintaperiaatteet.

Sääntöjen mukaisesti Mäntyharjun 4H-yhdistyksen tarkoituksena on 4H-nuorisotyön avulla

1. voimistaa nuorten omatoimisuutta, yritteliäisyyttä ja käytännön taitojen hallintaa;
2. tukea nuorten terveitä elämäntapoja, kestävän kehityksen kunnioittamista sekä kansainvälistymistä;
3. edistää nuorten elämänhallintaa ja ehkäistä heidän syrjäytymistään;
4. edistää nuorten ja heidän perheidensä hyvinvointia

4H-yhdistys on rekisteröity yhdistysrekisteriin. Käyntiosoite on Pyhävedentie 20 ja postiosoite on PL 76, Mäntyharju. 4H-yhdistyksen Y-tunnus on 0276375-7.

JÄSENET

4H-yhdistyksellä oli vuonna 2024 4H-jäseniä 231. Kertomusvuonna jäsenrekisteristä poistettiin ne jäsenet, jotka eivät olleet enää mukana toiminnassa (maksamaton jäsenmaksu).

Nuorisojäsenten ikäjakauma on 6–28-vuotta. Valtaosa yhdistyksen toiminnasta on avointa kaikille ja tavoittaa laajasti mäntyharjulaisia lapsia, nuoria ja perheitä. Varttuneempien nuorten työkasvatustoiminnassa tavoitetaan yläkoulu-, lukio- ja ammattikouluikäisiä nuoria. **Yhteensä 4H-toiminnassa kohdattiin lapsia ja nuoria kertomusvuonna 2233 kertaa** (vuonna 2023 2584 kertaa, vuonna 2022 2153 kertaa).

HALLITUS

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen hallitukseen kuuluivat sääntömääräisen kokouksen valitsemina ja hallituksen järjestäytyttyä seuraavat henkilöt:

Puheenjohtaja: Jenny Reponen

Varapuheenjohtaja: Sanna Tiilikainen

Jäsen: Maiju Ukkonen

Jäsen: Anu Pulkka

Jäsen: Päivi Lahtinen

Jäsen: Anssi Karjalainen

Varajäsen: Eeva-Karita Kousa

Varajäsen, nuorisojäsen: Jenni Pulkka

Hallituksen sihteerinä toimi 4H-yhdistyksen toiminnanjohtaja.

KOKOUKSET

4H-yhdistyksen sääntömääräinen kokous pidettiin 25.4.2024 Järjestötuvalla. Osallistujina oli 17 jäsentä.

Hallitus kokoontui vuoden aikana viisi kertaa ja päätöspykälää kertyi toimintavuoden aikana

4H-yhdistyksen sääntömääräisessä kokouksessa jaettiin huomionosoituksina:

- Aktiivinen kerhotoiminta: Mynttilän 4H-kerho
- Aktiivinen 4H-kerholainen: Henna Kesti
- Aktiivinen työpalvelunuori: Anssi Rinnesalmi
- Lisäksi palkittiin marjasato- ja pölyttäjäseurantaa suorittaneet: Nanna Mäntynen, Leena Paaso, Henrik Karhunen, Lauri Karjalainen, Sanna Tiilikainen.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Mäntyharjun 4H-yhdistys on Suomen 4H-liiton jäsenyhdistys.

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen toimialueeseen kuuluu Mäntyharjun kunta. Edelliseen vuoteen verrattuna toimialue säilyi ennallaan. Kuntaliitos Mäntyharju-Pertunmaa 1.1.2025 alkaen ei muuta 4H-yhdistyksen toiminta-aluetta.

Yhdistyksen toimisto muutti kertomusvuonna Askeleelle kunnantalon käytöstä poistamisen vuoksi. 4H-toimisto on 4H-ryhmätoiminnan tilojen yhteydessä Askeleen 4. kerroksessa.

TOIMINNAN TAVOITTEET JA OHJAUS

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen toiminta vuonna 2024 perustui 4H-järjestön edustajakokouksen 21.4.2022 hyväksymään kolmivuotiseen strategiaan "Kestävää kasvua tekemällä oppien, Strategia 2022–2024", syksyllä 2023 4H-liiton lähitukihenkilön ja yhdistyksen hallituksen kanssa käytyyn tuloskeskusteluun ja 4H-yhdistyksen sääntömääräisen kokouksen hyväksymään vuoden 2024 toimintasuunnitelmaan ja talousarvioon.

TOIMINTA

Tavoitteenamme on, että 4H-toiminnassa mukana olevista lapsista kasvaa aktiivisia, vastuullisia ja yritteliäitä nuoria. 4H-toiminta tukee kaikissa ikävaiheissa lapsen ja nuoren kasvua kestävään elämäntapaan, työhön ja yrittäjyyteen.

Paikalliset 4H-yhdistykset toteuttavat toimintaa 6–28-vuotiaille lapsille ja nuorille. 4H-järjestön avaintuotteita ovat ryhmätoiminta, 4H-akatemia, työpaikka ja 4H-yritys. Mäntyharjun 4H-yhdistys tuottaa omalla paikkakunnalla kaikkiin em. avaintuotteisiin liittyvää 4H-nuorisotyötä.

4H-nuorisotyötä toteutetaan 4H-järjestön Kolme askelta työelämään -mallin mukaisesti.

1. **4H-kerhoissa** lapset oppivat monipuolisesti kestävään elämäntapaan liittyviä arjen taitoja sekä yritteliään ihmisen perusvalmiuksia. **Leirit, kilpailut ja kouluyhteistyö** tarjoavat mahdollisuuksia ryhmässä toimimiseen, oppimiseen ja harrastamiseen.
2. **4H-akatemia** on monipuolinen tekemisen ja oppimisen ympäristö 13–28-vuotiaille. Se on osaamisen näkyväksi tekemistä, opintopisteitä ja osaamismerkkejä. 4H-akatemia on hyödyllisiä **työelämätaitoja, yrittäjyyttä, kansainvälisyyttä**, omia projekteja ja tekoja oman elinpiirin, luonnon, ympäristön ja muiden ihmisten hyväksi, vapaaehtoisuutta ja vaikuttamista.

3. **4H-työllistämistoiminnassa ja 4H-yrityksessä** nuori saa ensimmäisen työkokemuksen ja pääsee kokeilemaan yrittäjyyttä ohjatusti. 4H-yhdistys valmentaa nuoria työtehtäviin ja työllistää nuoria vastuullisesti. Nuori voi työllistyä 4H-yhdistykseen, yhdistyksen kautta ulkopuolisen työn tilaajan palvelukseen tai nuori voi työllistää itsensä perustamalla oman 4H-yrityksen.

Avaintuotteiden tulokset kertomusvuonna olivat:

4H-harrastekerhoja ja teemakerhoja yhteensä 17kpl (18/2023), joissa **kerholaisia oli 226 ja kerhokäyntejä yhteensä 1580.**

Kertomusvuoden aikana 4H-yhdistys tuotti seuraavat kerhot osana Mäntyharju harrastustoimintaa (Harrastamisen Mäntyharjun malli):

- Luonto- ja eräkerho
- Safkasankarit-kerho

Osana Koulun kerhotoiminnan kehittämisen hanketta toteutettiin kerhot:

- Iltapäiväkerhon minikokkis
- Popup-välituntikerhot keskiviikkoisin ja torstaisin harraste- ja ruokavälitunneilla

Ryhmätoimintaa toteutettiin Mäntyharjun taajamassa ja haja-asutusalueella. Osa ryhmätoiminnasta on ollut **pienryhmätapaamisia**, joilla on tuettu lasten ja nuorten osallisuutta ja sosiaalista hyvinvointia.

Yhteistyökumppaneina luonto- ja eräkerhon toiminnassa ovat olleet Reissupolku ry ja Mäntyharjun Evl-seurakunta.

Ryhmätoiminnassa järjestettiin lisäksi:

- Luontopaja Kisalan kodalla
- Mosaiikki-ilta Tyllilähovissa yhdessä Mäntyharjun Marttojen kanssa
- DIY karkki-ilta koulun kotitalousluokassa
- Kädentaitopaja (maissin istutus) Mäntyharjun Marttojen Juhlat Metsässä-tapahtumassa Tahvon kodalla
- Kepparikurssi ja kisat Iso-Pappilassa
- ”Mun unelmien yritys” työpaja Yläkoulun oppilaiden hyvinvointitapahtumassa
- Kaksi kädentaitopajaa jouluteemalla Askeleella ja Järjestötuvalla joulutori-tapahtumassa

Vapaa-ajan harrastekursseille 162 lasta ja nuorta, koulutuspäivien lukumäärä 230.

Lisäksi 4H-yhdistys osallistui nuorten rekrymessuille (NuoriUraFest) helmikuussa ja harrastusmessuille syyskuussa Kisalassa.

Vapaa-ajan ryhmätoiminnan lisäksi 4H-yhdistys toteutti **kouluysteistyön koulutuksia** lapsille ja nuorille:

- Metsäsalapoliisit-metsäpäivä eskareille Leijonakodalla

- Metsäpäivä 4.lk oppilaille Suomenniemellä Painalluksen poluilla yhteistyössä MHY Mänty-Saimaa kanssa

Kouluyhteistyön koulutuksiin osallistui 422 lasta ja nuorta, koulutuspäivien lukumäärä 271.

Leirejä järjestettiin:

- Talviloman pajapäivät, viisipäiväinen päiväleiri koululaisten talvilomalla (Aluehallintoviraston tuella)
- kesäloman pajapäivät, viisipäiväinen päiväleiri koululaisten kesälomalla (Aluehallintoviraston tuella)

Nuorten työllistämistoiminnassa työllistettiin yhteensä 38 nuorta. Alle 18-vuotiaita (13–17-vuotiaat) nuoria heistä oli 34. Lisäksi välitettiin nuorten työpanosta yrityksille ja yksityishenkilöille nuorten omien 4H-yritysten toiminnan kautta.

Iso osa työllistetyistä nuorista oli ensimmäisessä työsuhteessaan. 4H:n työllistämistoiminnassa painotetaan nuoren työelämätaitojen vahvistamista, hänen kanssaan keskustellaan työelämän pelisäännöistä, käydään läpi työsuhteeseen liittyviä asiakirjoja ja nuori perehdytetään työtehtäviinsä huolella. Tarkkaa huolta pidetään työturvallisuudesta ja työsuojeluohjeita noudatetaan tarkoin. Ensimmäisen työsuhteen merkitys on suuri.

Tyypillisimmät työtehtävät nuorten työllistämistoiminnassa olivat:

- piha- ja puutarhatyöt	- lemmikkien hoitaminen	- kerhoissa ja leireillä avustava ohjaustyö
- siivoustyöt	- metsätyöt	

Työllistämistoiminnan organisoiminen, nuorten perehdytys ja työn ohjaaminen ovat merkittävä työaika ja osaamista vaativa yhdistyksen toiminto. Usea nuori tarvitsee erityistä tukea työtehtävissään. Kertomusvuonna ensimmäistä kertaa yhdistys työllisti myös ulkomaalaistaustaisia nuoria.

Työkasvatustoiminnassa järjestettiin koulutuksia:

- 4H-yrityskoulutuksia kaikille 8.lk oppilaille kouluyhteistyönä oton tunneilla
- Ajokortti työelämään-koulutuspäivä kaikille 9.lk oppilaille kouluyhteistyönä
- Työelämäoppitunteja 9.lk oppilaille kouluyhteistyönä yhteiskuntaopin oppitunneilla
- Työt alkavat perehdytyskoulutuksia kolme työllistämistoiminnassa oleville nuorille

Ajokortti työelämään- koulutuksessa yhteistyökumppanina olivat Mäntyharjun kunta (työllisyyskoordinaattori), Suur-Savon Osuuspankki ja K-Supermarket Mäntyharju.

Työelämäkoulutuksiin osallistui 166 nuorta, koulutuspäivien lukumäärä 241.

Toinen merkittävä nuorten työelämään valmistava toimintamuoto on 4H-yritystoiminta. 4H-yrityksen voi perustaa 13-vuotta täyttänyt nuori. Pääasiassa 4H-yrittäjät ovat aloittaessaan 15–16-vuotiaita.

4H-yrityksiä toimi kertomusvuonna seitsemän, joista **kuusi** raportoi toiminnastaan. Uusia vuonna 2024 aloittaneita yrityksiä näistä oli kaksi. Osa 4H-yrityksistä toimi harrastetoimintana (ilman Y-tunnusta), osalla yrityksistä on Y-tunnus. 4H-yritysten toimialat:

- Piha-, puutarha- ja metsätyöt (3 yritystä)
- Luonnontuotteiden kerääminen, jalostaminen ja myynti (1 yritys)
- Koirahoitopalvelut (1 yritys)
- Valokuvaus (1 yritys)
- Palvelumyynti (1 yritys)

Lisäksi 4H-yhdistys tuotti asiantuntijapalveluna marjasato- ja pölyttäjäseurantaa Luonnonvarakeskukselle (Luke). **Tarkkailukohteita oli viidellä nuorella.**

Muuta toimintaa:

Mäntyharjun 4H-yhdistyksellä on toimiva 4H-vasikkaketju. Ketju on alkanut 1982. Ketjun 19. vasikka Vanamo siirtyi kertomusvuonna Taito Hyyryläiseltä Lauri Leikkoselle.

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen toiminnanjohtaja oli asiantuntijajäsenenä/edustajana työryhmissä:

- Maakuntaliiton järjestöneuvottelukunnassa nuorisojärjestöjen edustajana (YhES)
- Kunnan liikenneturvallisuustyöryhmässä järjestöedustajana
- Kunnan hyvinvointityöryhmässä järjestöedustajana
- Suomen Harrastamisen mallin työryhmässä

Yhdistys osallistui suojatiepäivystyksiin Yhtenäiskoulun lähiristeyksissä. Suojatiepäivystys on osa 4H:n liikenneturvallisuuskasvatustyötä.

Edustajuus ko. ryhmissä jatkuu 2025.

Toiminnanjohtajalle ojennettiin Nuorten Suomi palvelujärjestön ”Vuoden aikuinen” kunnianosoitus.

HENKILÖSTÖ JA HENKILÖSTÖKULUT

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen palveluksessa oli yksi vakituinen ja kokopäiväinen toimihenkilö (toiminnanjohtaja). Lisäksi yhdistyksen palveluksessa oli kaksi osa-aikaista ja määräaikaista toiminnanohjaajaa ja kaksi tuntityötä tekevää aikuista ohjaajaa. Ohjaajien apuna ryhmätoiminnassa työskenteli kahdeksan nuorta apuohjaajaa.

4H-yhdistyksen henkilöstökulut olivat vuonna 2024 yhteensä -40692,83 € (33244,70 € /2023). Varsinaisen työsuhteisen henkilöstön palkkojen lisäksi henkilöstökuluihin sisältyvät ulkopuoliset palkkionsaajat. Kokouspalkkioita ei maksettu. Kustannuksiin sisältyvät maksettujen palkkojen ja palkkioiden eläkekulut ja muut henkilösivukulut sekä lomapalkkavelan muutos. Nuorten työllistämistoiminnassa nuorille maksetut palkat eivät sisälly henkilöstökuluihin. Henkilöstökulujen korkeampi määrä verrattuna vuoteen 2023 johtui toiminnanjohtajan kokovuotisesta työstä (vuonna 2023 osa vuodesta vuorotteluvapaa, jolloin sijainen).

Yhdistyksessä ei ollut vapaaehtoisohjaajia.

TALOUS

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen tilikauden 2024 tulos oli ylijäämäinen 2075,62 €. Taseen loppusumma oli 49035,57 € (48761,17 € /2023). Vuosilomapalkkavelan määrä 8 021,38 €.

Yhdistyksen rahoitus koostui valtaosin Suomen 4H-liiton välittämästä valtionavustuksesta (Maa- ja metsätalousministeriö) ja kuntarahoituksesta.

Lisäksi yhdistys sai toimintaansa rahoitusta Aluehallintovirastolta (leiritoiminta). Pienryhmätoimintaa rahoitettiin osin Eloisan yhteisöavustuksella. Suur-Savon Osuuspankin sponsoritukea saatiin kolmen nuoren työllistämisen kustannuksiin ja LähiTapiolta saatiin avustus työturvallisuusvälineiden hankintaan nuorten työllistämistoiminnassa. Lisäksi yhdistys sai joululahjarahalahjoitukset Dacelo Solutions Oy:ltä ja Luhtasen maa- ja kotitalousnaiset ry:ltä.

Työllistämistoiminnan asiakasveloitusten hinta pyrittiin pitämään kustannuksia vastaavana työtilauksien määrän turvaamiseksi ja että työllistämistoiminta ei tuota ylijäämää.

TOIMINNAN- / TILINTARKASTAJA

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen toiminnantarkastajina toimivat Soili Montonen ja Ulla Torniainen.

TULEVA KEHITYS

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen hallitus arvioi, että 4H-toiminnan tulevaisuus Mäntyharjun kunnassa on vakaa. Kuntaliitoksen myötä kunnan alueella toimii kaksi itsenäistä 4H-yhdistystä. Mäntyharjun 4H:n ryhmätoiminnan ja nuorten työ- ja yrittäjäyyskasvatustyö ovat osa mäntyharjulaista lasten, nuorten ja perheiden palvelutarjontaa ja kuntakuvaa. 4H mielletään tärkeäksi yhteistyökumppaniksi koulu yhteistyössä, tapahtumatarjonnassa ja lasten harrastustoiminnan toteuttamisessa. Järjestössä tehtävä nuorisotyö tukee ja täydentää lakisääteisiä hyvinvointipalveluja.

4H-toiminnan sisällöt vastaavat moniin yhteiskunnallisiin tarpeisiin ja ajankotaisiin haasteisiin. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen ja osallisuuden kokemusten mahdollistaminen säännöllisen ja laadukkaan vapaa-ajantoiminnan kautta on 4H-työn tärkeä tavoite tulevinakin vuosina. Toiminnan täytyy voida olla suunnitelmallista, ammattimaisesti toteutettua ja luotettavaa. Vapaa-ajantoiminnan tuottamisen ohella verkostossa tehtävä yhteistyö mm. koulujen, nuorisopalvelujen ja muiden erityisesti nuorten parissa toimivien yhteisöjen kanssa on merkittävä osa 4H-nuorisotyötä. 4H-toiminnan tunnettuus ja luotettavuus edesauttaa tätä verkostotyötä.

Nuorten työllistämisen ja yrittäjäyyskasvatuksen merkitys tulee kasvamaan lähivuosina. Työelämän monipuoliset ja nopeasti muuttuvat osaamisvaatimukset haastavat erityisesti työelämään astuvia nuoria. Mäntyharjun 4H:n työllistämistoiminnan vahvuus on nuorten aito kohtaaminen ja ohjaaminen työelämäasioissa. Sen pitää olla saavutettavaa, oikea-aikaista ja osaavaa. Osa nuorista tarvitsee tukea enemmän, osalle nuorista riittää

kevyempi työelämäkasvatusote. Aiempaa vankempi yhteistyö eri tahojen kesken on tarpeen erityisesti maahanmuuttajanuorten työllistämässä.

Paikallinen laaja ja laadukas 4H-nuorisotoiminta tarvitsee resurssit. Osaava ja sitoutunut henkilöstö on työn pohja. Henkilöstöresurssin pitää olla riittävä työn määrään nähden. Operatiivinen toiminta ei saa heikentyä hallinnollisten tehtävien lisääntymisen myötä.

Toinen elintärkeä resurssi on riittävä määrärahoitus. Julkisella rahoituksella on voitava taata toiminnan perusta. Rahoitusta täydennetään omatoimisella varainhankinnalla. Nuorisotyöhön tarvittavaa henkilöresurssia ei voida käyttää määräänsä enempää rahoituksen hankkimiseen.

4H-toiminnalle osoitetut tilat ovat hyvät ja toimivat. Erityisesti ryhmätoimintojen toteuttamiseen kunta tarjoaa monipuolisia ja maksuttomia tiloja, joka edesauttaa laadukkaan nuoristyön tuottamista.

Mäntyharjun 4H:n toiminnan ytimessä ovat tulevanakin vuonna lasten monipuolinen ryhmätoiminta ja varttuneempien nuorten työ- ja yrittäjyyskasvatustyö ja sen myötä nuorten työllistymisen ja omaehtoisen yrittäjyyden edistäminen.

Yhdistystoiminnan taustalla vaikuttaa osaava ja sitoutunut luottamushenkilöiden joukko. Mäntyharjun 4H:n hallituksen työskentely ja aktiivisuus on ollut kertomusvuonna sujuvaa ja yhdistyksen toimintaa sujuvoittavaa.

Yhteistyössä Mäntyharjun 4H-yhdistyksen kanssa ovat olleet lukuisat tahot, yksityiset henkilöt, yritykset ja yhteisöt. Lämmin kiitos kaikille kertomusvuonna 4H-toiminnan mahdollistaneille tahoille.

4H-järjestön arvot

Harkinta - Head kuvaa sitä, miten tärkeää ihmisen on jatkuvasti kehittää omaa ajatteluaan sekä pyrkiä kaikessa toiminnassaan rehellisyyteen ja oikeudenmukaisuuteen.

Harjaannus - Hands tarkoittaa käytännön ja käden taitoja, joita harjoitellaan kaikessa 4H-toiminnassa. Tähän liittyvät tärkeänä osana asenteet, kuten esimerkiksi yritteliäisyys ja ahkeruus.

Hyvyys - Heart kertoo toisen ihmisen sekä luonnon kunnioittamisesta ja huolenpidosta. Siihen liittyvät myös suvaitsevaisuus, yhteistyötaidot ja hyvä käytös.

Hyvinvointi - Health on kokonaisvaltainen asia, johon liittyvät ihmisen fyysinen ja henkinen tasapaino sekä riittävä aineellinen hyvinvointi. 4H-toimija pystyy luomaan arjen hyvinvointia itselleen ja muille.

4H

Mäntyharjun 4H-yhdistys